

ת"פ 22878/08/17 - מדינת ישראל נגד פולידיאון מהין, תנאים אומיד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 22878-08-17 מדינת ישראל נ' פולידיאון ואח'

לפני כבוד השופט איתי הרמלין

המאשימה: מדינת ישראל

ע"י עו"ד מאשה שניאור

נגד

הנאשמים: 1. פולידיאון מהין

2. תנאים אומיד

שניהם ע"י עו"ד סיון כהן

החלטה בטענה מקדמית של נאשמת 1

1. נאשמת 1 טוענת כי יש לבטל את כתב האישום נגדה מכוחה של ההגנה מן הצדק כיוון שלא נחקרה בטרם הועמדה לדין.

2. ב"כ המדינה טוענת כי יש לדחות את טענת הנאשמת כיוון שזימון לחקירה נשלח לכתובת מגוריה של

עמוד 1

הנאשמת, אך היא לא אספה אותו מן הדואר (לנוכח טענות ההגנה בעניין זה, אציין שהזימון וגלוית המסירה הם נספח ג' לתגובת המדינה). כמו כן נשלחו זימונים דומים לכתובת בית העסק של הנאשמת. עוד מצינת ב"כ המדינה כי הנאשמת הייתה מודעת עוד קודם לכן לקיום הליכי חקירה מנהליים נגדה.

3. הסיגורית השיבה לתגובת המדינה וטענה כי אין רלבנטיות למודעות של הנאשמת לקיומם של הליכים מנהליים, אין משמעות למשלוח זימון לכתובת העסק השוכן בקניון הענק של התחנה המרכזית בתל אביב ושאינן הוכחה למשלוח זימון לכתובתה הפרטית של הנאשמת. יתר על כן, הסיגורית טוענת כי החזרת דבר הדואר לשולח כ"לא נדרש" אינה מהווה תחליף להמצאה כדרישת סעיף 237 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, שכן לא מדובר בסירוב לקבל את הדואר כאמור בסעיף. עוד ציינה הסיגורית כי היה על המדינה לנקוט בצעדים אקטיביים יותר לזימון הנאשמת לחקירה, כפי שנקטה בעניינו של נאשם 2 שאיתו יצרו קשר בטלפון ובאימייל. יתר על כן, הסיגורית ציינה שגורמי החקירה לא ביקשו מנאשם 2 שימסור לנאשמת 1 כי היא נדרשת לחקירה.

הכרעה

4. חקירתו של חשוד בטרם יוחלט אם להעמידו לדין היא בעלת חשיבות בשני מישורים. המישור האחד הוא של מתן זכות טיעון לאדם שעלולים לנקוט נגדו צעד מנהלי חמור של הגשת כתב אישום. המישור האחר הוא מיצוי החקירה, שהרי בכל חקירה החשוד מחזיק מידע חשוב ביותר, ומכאן שכדי לשקול את כל השיקולים הרלבנטיים בטרם קבלת החלטה מנהלית אם להגיש כתב אישום יש לאסוף גם את הנתונים המצויים בידי החשוד. כלשונו של בית המשפט המחוזי בחיפה: "ככלל, בהעדר נסיבות יוצאות דופן, על הגורם החוקר לחקור גם את החשוד בביצוע העבירה. חובה זו מקורה בחובתו של כל גורם חוקר, לנהל חקירה באופן סביר ולאסוף את כל החומר הרלוונטי לצורך הפעלת שיקול הדעת של הגורם המחליט באשר להמשך הטיפול בתיק החקירה. חובה זו זהה לחובתה של כל רשות מינהלית האמורה להפעיל את שיקול דעתה" (ע"פ (חיפה) 3730/03 **מדינת ישראל נ' מוסטפא אגבאריה** (2004)). מכוח עיקרון זה בוטלו כתבי אישום שהוגשו ללא חקירה מוקדמת של החשוד בתיקים אחרים שבהם הרשות החוקרת אינה המשטרה (ראו למשל: ת"פ (ירושלים) 5565/14 **מדינת ישראל נ' ביתאר סולימאן** (2015) ותיק (ת"א) 1903/14 **מדינת ישראל נ' רפאל סיינוב** (2016)).

5. אינני משוכנע בלשון המעטה כי הנורמה שהתגבשה בתיקים הנחקרים על ידי רשויות שאינן המשטרה, שלפיה נשלח לחשוד זימון לחקירה, ואם אינו מתייצב לחקירה מוותרת הרשות על חקירתו, היא נורמה נכונה וראויה. קל וחומר שהנורמה שלפיה נשלח הזימון בדואר רשום ואם החשוד לא דורש אותו רואה בו הרשות כמי שקיבל את הזימון וויתר על מסירת גרסה, היא גם כן נורמה בעייתית. דומה כי מן הראוי היה שהגוף החוקר, גם אם אינו המשטרה, יעשה מאמצים נמרצים יותר לקבל גרסה מן החשוד. הזימון במשלוח מכתב - כלי התקשורת הוותיק ביותר שעדיין נמצא בשימוש - ולא באמצעי קשר חדשים יותר כטלפון או אימייל או ישירים יותר כהתייצבות פיזית אצל החשוד, כל אלה מקטינים את הסיכוי לכך

שהחשוד אמנם יחקר, ומן הראוי שהרשויות ישקלו מחדש פרקטיקה זו.

6. עם זאת, אני מוצא מקום להזכיר באופן כללי כי בדומה למקובל במשפט המנהלי מי שמעלה טענה כי יש לבטל כתב אישום בשל הגנה מן הצדק צריך לבוא בידיים נקיות (ראו למשל ת"פ (מחוזי - תל אביב) 40175/03 **מדינת ישראל נ' יובל כהן** (2005), ע"פ (תל אביב) 70289/06 **ירון נקש נ' מדינת ישראל** (2008) ותיק (ת"א) 2165-01-14 **מדינת ישראל נ' עמוס גונן** (החלטה מיום 20.9.2015)).

7. עוד אני מוצא מקום להזכיר כבסיס לאנאלוגיה שבפסיקת בתי המשפט הובעו דעות שונות בשאלה אם יש מקום לבטל כתבי אישום במקרים שלא קוימה בהם חובת הידוע הקבועה בסעיף 60א לחסד"פ (השוו למשל בין תפ"ח (ת"א) 1138/05 **מדינת ישראל נ' יעקב ארד** (2007) לע"פ (י-ם) 30541/06 **מדינת ישראל נ' יצחק כהן** (2006)). יש הסוברים (ואני ביניהם) כי הכלל הוא של ביטול כתב האישום בטרם עריכת שימוע והחריג הוא של "שימוע בדיעבד", שערכו נמוך יותר, ויש הסוברים שה"שימוע בדיעבד" הוא הכלל ואילו הביטול הוא החריג. כך או כך, ברור כי טענה זו יש להעלות בהזדמנות הראשונה והעלאתה במהלך שמיעת העדויות בלבד, מגדילה מאד את הסיכוי לדחייתה.

8. הפגם שבהגשת כתב אישום ללא חקירת החשוד הוא פגם חמור יותר כמובן מאשר הפגם שבאי ידוע החשוד על זכותו לשימוע. זאת, כיוון שהשימוע מתווסף בדרך כלל למסירת הגרסה בחקירה. כלומר, מי שלא נחקר לא זוכה כלל לממש את זכות הטיעון והנתונים שמצויים בידיו כלל לא מובאים בפני הרשות בטרם היא מחליטה אם להגיש כתב אישום. לעומת זאת, מי שמסר גרסה בחקירה אך לא הוזמן לשימוע, לא הפסיד לחלוטין את זכות הטיעון ואף מסר לתביעה במסגרת החקירה מידע נדרש שנשקל בטרם החלטה אם להגיש כתב אישום. מכאן שככלל הגשת כתב אישום ללא שקדמה לו חקירה של החשוד מצדיקה ביטולו של כתב האישום.

9. עם זאת, גם כאשר מדובר בהגשת כתב אישום ללא שקדמה לו חקירה פלילית יש לשקול שיקולים הנוגעים גם להתנהגותו של הנאשם בטרם החלטה אם לבטל את כתב האישום. העובדה שזימון לחקירה נשלח לכתובתה של הנאשמת והיא לא טרחה לאוספו ואינה נותנת לכך הסבר היא היבט משני בהקשר זה. ההיבט העיקרי הוא שכתב האישום בתיק זה העוסק בעבירות שבוצעו לכאורה לפני חמש שנים וחצי, הוגש לפני כשנתיים, והדיונים נדחו מעת לעת לבקשת הצדדים ששבו וביקשו לדחותם בשל הליכי הידברות ומשא ומתן ביניהם (בקשות דחיה מיום 23.4.2018, 13.5.2018, 15.7.2018, 7.1.2019, 11.3.2019). הבחירה של הסניגורית לנהל משא ומתן ממושך עם התביעה ולא להעלות בפני בית המשפט טענה כי יש לבטל את כתב האישום, היא בחירה בעלת משקל. בחירה זו משמעותה היא בחירה למצות את זכות הטיעון במו"מ עם התביעה חלף בקשה לבטל את כתב האישום על מנת למצות את זכות הטיעון במסגרת גביית עדות מן הנאשמת. גם מטעמי יעילות והגינות טענה שיש לבטל את כתב האישום בשל אי חקירת הנאשמת ראוי היה שתועלה על ידי הסניגורית בהזדמנות הראשונה ולא כחלוף 15 חודשים מאז שקיבלה הסניגורית את התיק לטיפול.

10. לנוכח הנסיבות שפורטו לעיל אינני מוצא מקום לביטולו של כתב האישום בשל אי חקירת הנאשמת, ואני דוחה את הטענה המקדמית. אם הנאשמת רוצה בכך היא יכולה כמובן למסור הודעה במשטרה כעת גם מבלי שיבוטל כתב האישום, ויתכן שיהיה בכך תיקון מסוים לפגם שבהגשת כתב אישום מבלי שהנאשמת נחקרה.

ניתנה היום, 28 ביולי 2019, בהעדר הצדדים.